

Warszawa, dn.13 maja 2010 r.

Informacja prasowa

Polacy nie stosują się do zaleceń lekarzy

Co czwarty chory przewlekłe Polak nie stosuje się do zaleceń lekarza lub stosuje się do nich wybiórczo – wynika z najnowszych badań. Dochodzi do tego ograniczone zaufanie do lekarza pierwszego kontaktu oraz brak wiedzy na temat zagrożeń, jakie niesie za sobą choroba przewlekła. Skutki takiego zachowania są groźne dla zdrowia – ostrzegają lekarze.

Badanie pt.: „Polskiego Pacjenta Portret Własny” wykonała agencja Pentor Research International na zlecenie Fundacji na rzecz Wspierania Rozwoju Polskiej Farmacji i Medycyny powołanej przez Polpharmę SA. Badanie miało na celu przedstawienie postaw Polaków wobec zaleceń terapeutycznych lekarzy w terapii chorób przewlekłych.

Problem stosowania się do zaleceń lekarskich określany jest angielskim terminem *compliance*. Jest to stosunkowo nowe zagadnienie w medycynie, wciąż mało znane poza kręgiem specjalistów. Dotyczy wskazań zarówno farmakologicznych jak i pozafarmakologicznych. Wyniki przeprowadzonego badania pokazują, że przestrzeganie zaleceń lekarzy jest w Polsce dużym problemem. Wynika z nich, że jedna czwarta chorych przewlekłe nie stosuje się do zaleceń lekarza. Zdarza się także, że pacjenci wykorzystują tylko część przepisanego opakowania lub tylko jeden z przepisanych przez lekarza leków. Wielu chorych przerywa lub modyfikuje zalecaną terapię farmakologiczną.

Do przyczyn takich zachowań można zaliczyć bagatelizowanie choroby, brak zrozumienia potrzeby terapii długoterminowej, brak wsparcia ze strony najbliższych, którzy odgrywają znaczącą rolę w motywowaniu chorego, niechęć do przyjmowania leków oraz brak wystarczającej wiedzy na temat choroby oraz skutków jej nieleczenia. Wieloletnia terapia wymaga także od pacjenta zaufania do specjalistów w zakresie medycyny, woli życia i wiary w skuteczność terapii, cierpliwości oraz samodyscypliny.

Tymczasem tego typu zachowania pacjentów mogą w efekcie prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych, pogłębiania skutków chorób przewlekłych i szybszego ich rozwoju. Niestosowanie się do zaleceń lekarza niesie za sobą odległe konsekwencje nie dające się łatwo ocenić z dzisiejszej perspektywy. Powoduje też drobne zmiany, które negatywnie wpływają na codzienne funkcjonowanie i pogarszają stan zdrowia chorego z dnia na dzień.

Niepokojące jest także zjawisko, że wielu lekarzy cechuje duża tolerancja na brak stosowania się pacjenta do zaleceń, w tym szczególnie związanych z dietą i aktywnością fizyczną. Jak wskazują badanie, lekarze zdają sobie sprawę z ważności przestrzegania przez pacjentów przepisanej im terapii, ale nie postrzegają tego zagadnienia jako ważnego problemu społecznego i medycznego. Często cechuje ich skłonność do zawężania zjawiska do kategorii zaleceń farmakologicznych i czują się bezradni wobec rzeczywistych zachowań pacjentów.

Zjawisko *compliance* niesie za sobą groźne skutki społeczne oraz koszty gospodarcze. Według szacunków, tylko w Stanach Zjednoczonych straty z tytułu nieprzestrzegania przez pacjentów wskazówek lekarskich sięgają rocznie aż 100 mld dolarów. Z badań prowadzonych w Polsce m.in. przez dr hab. Przemysława Kardasa wynika, że koszty jakie ponosi nasze państwo w wyniku hospitalizacji spowodowanej zaniedbaniami oraz refundacji zakupionych a niewykorzystanych przez pacjentów leków wynoszą 6 mld zł. rocznie. Mniej więcej tyle samo wydaje NFZ rocznie na całą podstawową opiekę zdrowotną. Dlatego edukacja społeczeństwa na ten temat jest szczególnie istotna.

Fundacja na rzecz Wspierania Rozwoju Polskiej Farmacji i Medycyny propagatorem idei *compliance*

Od trzech lat Fundacja na rzecz Wspierania Rozwoju Polskiej Farmacji i Medycyny aktywnie działa na rzecz poprawy współpracy lekarzy i farmaceutów z pacjentami w leczeniu chorób przewlekłych. Bodźcem do podjęcia tych działań było wybranie dwóch prac o tej tematyce, w VI edycji konkursu na finansowanie. W 2008 roku został wydany specjalny suplement do *Medycyny po Dyplomie* w nakładzie 30 tys. egzemplarzy, który przekazano lekarzom. Na stronie Fundacji uruchomiona została specjalna podstrona adresowana do lekarzy na temat *compliance*. W celu dotarcia z problemem do jak najszerszego kręgu odbiorców Fundacja organizuje podczas zjazdów i konferencji naukowych sesje naukowe na ten temat. Problem dostrzegła także Komisja Europejska zlecając realizację projektu badawczego, którego celem jest pokonanie barier i określenie metod ich usuwania celem poprawy skuteczności terapii.

Badanie zrealizowane przez agencję Pentor RI zostało przeprowadzone na reprezentatywnej grupie 1006 Polaków – pacjentów i lekarzy. Były to badania zarówno jakościowe zrealizowane w grupach dyskusyjnych i w wywiadach indywidualnych, jak i ilościowe przy pomocy sondażu OMNIBUS.